

Vyrovňovací plán

Vyrovňovací plán (VP) pomáhá naplňovat cíle inkluzivního vzdělávání. Při jeho vytváření jde v podstatné míře o to, přizpůsobit podmínky výuky a učení možnostem žáka a učitele. Vychází z „pravidel“ určených pro tvorbu a používání individuálního vzdělávacího plánu, který doporučuje vyhláška č. 73 (tj. *Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných*) jako podpůrné opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vyhláška č. 73 zatím bohužel **neuvádí nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka jako speciální vzdělávací potřebu**, tudíž ani nárok žáků s OMJ na takové podpůrné opatření.

Přesto existuje možnost, jak žákům s OMJ potřebnou podporu poskytnout. Podle §3, odst. 3 školského zákona se vzdělávání v každé škole a školském zařízení uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu (ŠVP). Ten musí být v souladu s rámcovým vzdělávacím programem. Pokud respektuje škola tuto podmínku, má volné ruce k tomu, aby naplánovala systém vzdělávání svých žáků podle vlastního přesvědčení a vlastních možností. **Doporučujeme věnovat jednu kapitolu ŠVP vzdělávání žáků s OMJ** a nastavit si strategii, jakým způsobem s nimi budeme pracovat. Jedním z bodů bude i možnost vytvoření individuálního plánu pro tyto žáky. **Zvolíme pro něj však jiné pojmenování, například vyrovňovací plán, výukový plán, integrační plán, atd.** My jsme se pro potřeby žáků s OMJ rozhodli pro označení **vyrovňovací plán**. Hlavní zodpovědnost za jeho realizaci má ředitel školy.

Tento plán **neznamená** pro školu navýšení finančního normativu na žáka, tak jak je tomu u standardního individuálního vzdělávacího plánu. Finanční prostředky na podporu práce s žáky s OMJ můžeme získat např. z **dotáčnických programů MŠMT na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců**.

K vytvoření vyrovňovacího plánu pro žáka s OMJ **není nutné vyžadovat vyšetření pedagogicko-psychologické poradny**. Ty jednak nemají mnoho nástrojů na diagnostiku těchto žáků a jednak není často tento typ diagnostiky nutný – žákovým hlavním znevýhodněním je nedostatečná znalost vyučovacího jazyka, a to je třeba při výuce zohlednit. Učitel by měl uzpůsobit výuku takové potřebě a kompenzovat tak překážky vznikající tímto žákovým znevýhodněním – pokud je ve třídě žák, který se před dvěma měsíci přistěhoval z Mongolska, nerozumí česky a nikdy se nevěnoval studiu českého dějepisu, nemá velký význam zkoušet ho z posledních Přemyslovců. Raději se při výuce budeme věnovat tomu, aby se naučil vybraná klíčová slova týkající se dějepisného učiva. Vyrovňovací plán může být velmi účinným a systematickým pomocníkem při práci se začleňováním žáků s OMJ hned z několika důvodů:

- Umožní žákovi pracovat podle jeho současných možností, schopností a tempa.
- Umožní učiteli pracovat s žákem na úrovni, které momentálně dosahuje, bez obavy z neplnění požadavků osnov.
- Zapojí do procesu začleňování rodiče, kteří na sebe rovněž přebírají zodpovědnost za vzdělávání svého dítěte.
- Zapojí žáka aktivně do plánování a umožní mu přebrat odpovědnost za dosažené výsledky (Zelinková 2007).

Při tvorbě vyrovnávacího plánu je nutné si připustit, že není v našich silách dokázat u každého žáka vždy stanovit do detailů propracovaný a promyšlený postup, který zohlední všechny zvláštnosti, jedinečné předpoklady a požadavky nebo dokonce aktuální rozpoložení. Tento fakt by nás však rozhodně neměl odradit. Jedná se o dokument, který je možný **revidovat a doplňovat**.